

Một xu thế không thể đảo ngược:
Đệ Tứ Quyền Phải Được Phục Hồi tại VN
Trần Phong Vũ

Tại hầu hết các quốc gia tự do trên thế giới, tính độc lập của tác vụ truyền thông báo chí đã được nhìn nhận như một thực thể tự nhiên và được luật pháp công khai bảo vệ. Sau các cơ quan Hành Pháp, Lập Pháp, Tư Pháp, trên lý thuyết cũng như trên thực tế, truyền thông báo chí được mặc nhiên coi là cơ cấu thứ tư trong guồng máy cai trị của một quốc gia hầu bảo đảm những quyền cơ bản của con người.

Nhằm ngăn ngừa khuynh hướng trùm lấn, can thiệp, dẫm đạp lên nhau, nguyên tắc tam-quyền-phân-lập được đề ra trong việc trị nước. Như thế vẫn chưa đủ. Để tránh tình trạng cấu kết với nhau thao túng chính trường, vi phạm nghiêm trọng tới những quyền cơ bản của người dân, truyền thông báo chí là vũ khí không thể thiếu để phản ánh ý nguyện quần chúng và đương nhiên trở thành một bộ phận trọng tài, để giám sát việc điều hành guồng máy quốc gia.

Điều đáng buồn là nguyên tắc trên đây đã bị các chế độ độc tài, -nhất là độc tài chuyên chính cộng sản- trắng trợn phủ nhận. Không phải chỉ trong thế kỷ trước, khi chủ nghĩa cộng sản còn thịnh thời, mà ngay lúc này khi nó chỉ còn hiện hữu tại Cuba, Bắc Hàn, Trung Quốc và Việt Nam. Nói tới tình hình báo chí Việt Nam, con số trên dưới 800 tờ báo, hàng tá đài phát thanh, truyền hình đang có mặt hiện nay thường được dư luận trong nước mỉa mai là tất cả đều thống thuộc vào một Tổng Biên Tập là Bộ Chính Trị CSVN!¹ Nói cách khác, truyền thông báo chí được coi là công cụ của đảng và nhà nước. Nhất cử nhất động của những người làm báo, làm truyền thông trong nước từ mấy chục năm qua đều phải tuân theo những quy luật sắt thép bất thành văn của chế độ.

Thần hoặc có những vụ “xé rào” nổ ra nơi một cá nhân hay một tờ báo là ngay lập tức sẽ có những phản ứng mạnh mẽ đến thô bạo về phía những kẻ có quyền, có vũ khí trong tay. Trường hợp nhà báo Kim Hạnh bị loại khỏi tờ Tuổi Trẻ trước đây chỉ vì dám đụng tới đời tư họ Hồ là một điển hình. Đầu năm 2013, một vụ tương tự đã xảy ra với một nhà báo trẻ đang làm việc với tư cách công chức biên chế cho tờ Gia Đình và Xã Hội, một tờ báo do nhà nước chủ trương. Đó là trường hợp ký giả Nguyễn Đắc Kiên. Được biết hôm 26-2-2013, Kiên đã bị đuổi khỏi tờ báo chỉ vì công khai viết bài trên mạng cá nhân, phản biện những lời tuyên bố của TBT Nguyễn Phú Trọng, khi ông này lên tiếng phê phán những cá nhân, tổ chức kiến nghị đòi bỏ điều 4 trong dịp nhà nước hỏi ý kiến dân trước khi thông qua dự thảo sửa đổi Hiến Pháp vào cuối năm đó².

Ngoài ra trường hợp những nhà báo có tiếng như Trương Duy Nhất, Phạm Viết Đào bị truy tố ra tòa và bị kết án bất công trong thời gian gần đây cũng là những bằng chứng cụ thể cho thấy tình trạng bê bối của tác vụ truyền thông báo chí, đặc biệt trong bối cảnh rất cần sự trung thực về thông tin, điều kiện tối yếu để tạo niềm tin cho sự kết hợp toàn dân trong công cuộc chống lại hành vi lấn chiếm biển đảo của kẻ thù phương Bắc hiện nay.

Tháng 2-2014, tổ chức Phóng viên không biên giới đã xếp Việt Nam vào hàng thứ 174 về tình trạng tự do báo chí trong số 180 quốc gia trên thế giới.

Trong điều kiện như thế, sự ra đời của Hội Nhà Báo Độc Lập Việt Nam hôm 04 tháng 7 vừa qua quả là một biến cố quan trọng.

Người ta ghi nhận những nét lớn sau đây trong bản tuyên bố thành lập:

¹ Điều này sẽ trở nên dễ hiểu nếu biết rằng ngay cả các định chế điều hành đất nước như các cơ quan Hành Pháp, Lập Pháp và Tư Pháp tại các quốc gia CS đều chịu sự chi phối trực tiếp và rõ ràng của đảng CS.

² Muốn biết Nguyễn Đắc Kiên là ai, anh đã nói gì, làm gì với TBT Nguyễn Phú Trọng xin tìm đọc tác phẩm *Hãy Ngẩng Mặt* của nhà báo trẻ can trường này, do tù sách Tiếng Quê Hương ấn hành mới đây.

Hội Nhà báo độc lập Việt Nam là một tổ chức xã hội dân sự với mục tiêu hàng đầu là góp phần cùng toàn dân xây dựng một nước Việt Nam tiến bộ, dân chủ và đa nguyên. Mọi hoạt động của hội dựa trên cơ sở: bản tuyên ngôn quốc tế về nhân quyền và Công ước quốc tế về các quyền dân sự và chính trị của Liên Hiệp Quốc mà Việt Nam là một thành viên có nghĩa vụ tuân thủ. Hội qui tụ những người có quá trình hoạt động báo chí không phân biệt quan điểm chính trị, tôn giáo, giới tính, tuổi tác, người trong nước hay hải ngoại; tự nguyện dấn thân vì tự do báo chí, vì một nền dân chủ thật sự, vì tiến bộ xã hội và hạnh phúc người dân.

Những nhân sự được đề cử vào Ban Lãnh Đạo gồm có:

Chủ tịch, Nhà báo Phạm Chí Dũng: Phụ trách chung các hoạt động của Hội.

Phó chủ tịch thường trực, Nhà báo, linh mục Antôn Lê Ngọc Thanh: Phụ trách khu vực miền Nam và trang báo của Hội.

Phó chủ tịch, Nhà báo Nguyễn Tường Thụy: Phụ trách khu vực miền Bắc.

Phó chủ tịch, Nhà báo Bùi Minh Quốc: Phụ trách khu vực miền Trung.

Ủy viên, Nhà báo Ngô Nhật Đăng, Trị sự hai trang báo: Việt Nam Thời Báo và Vietnam Times.

Vẫn theo bản tuyên bố thì công tác trước mắt của hội là tổ chức tọa đàm, hội thảo về những chủ đề quan trọng của xã hội và đất nước; xây dựng lực lượng ký giả trẻ để tạo lớp kế thừa cho lớp nhà báo lớn tuổi; lên tiếng kịp thời về những trường hợp người dân và nhà báo bị xâm hại; chuyển tải những vấn đề nóng bỏng và cấp thiết của đất nước, xã hội tới các hệ thống truyền thông quốc tế; liên kết và hợp tác với những tổ chức chính phủ và phi chính phủ quốc tế về báo chí; vận hành một trang báo mạng dành cho các nhà báo và cộng tác viên. Trả lời cuộc phỏng vấn của phái viên Gia Minh đài Á Châu Tự Do, với tư cách chủ tịch Hội Nhà báo Độc lập VN, tiến sĩ Phạm Chí Dũng cho biết: “hôm nay là một ngày vui và theo một số anh em thì đó là ngày lịch sử của Việt Nam vì lần đầu tiên Hội Nhà báo Độc lập Việt Nam ra đời. Có thể nói đây là một tiếng nói độc lập với công luận, độc lập với các hội đoàn dân sự. Có một sự thú vị, một sự ngạc nhiên thú vị, như anh Bùi Minh Quốc nói, là ngày thành lập Hội Nhà báo Độc lập Việt Nam lại rơi đúng vào ngày 4 tháng 7, ngày của Bản Tuyên Ngôn Độc lập của Hoa Kỳ năm 1776, và điều đó quá xứng đáng cho tính chất độc lập của Hội Nhà báo Độc Lập Việt Nam, đặc biệt trong bối cảnh chủ quyền quốc gia bị xâm phạm nghiêm trọng như thế này.” Đáp lại gợi ý của Gia Minh là nhân ngày khai sinh hội, ông có lời gì muốn bày tỏ với độc giả VN trong và ngoài nước, ông Phạm Chí Dũng nói: “Tôi chỉ xin nói ngắn gọn là chúng tôi sẽ cố gắng làm thế nào để Hội Nhà báo Độc lập Việt Nam hoạt động một cách có thực chất và đại diện cho tiếng nói độc lập của báo giới Việt Nam, không chỉ trong nước mà còn quốc tế. Và làm thế nào để những hội viên của Hội Nhà báo Độc Lập Việt Nam trong

tương lai không xa có thể và hoàn toàn có quyền tự hào rằng họ là những nhà báo độc lập đầu tiên của Việt Nam thời cộng sản và có tiếng nói quốc tế, được quốc tế nể trọng.”

Trong văn thư chúc mừng Hội Báo chí Độc lập VN được phổ biến rộng rãi trên NET hôm Chúa Nhật 06-7, Hội Từ Nhân Lương Tâm viết: “Hội Từ Nhân Lương Tâm hoàn toàn tán thành các mục đích của Hội Nhà báo Độc lập, như ‘phản ánh trung thực những vấn đề nóng bỏng của xã hội và đất nước’ vốn thường bị báo chí quốc doanh che giấu hay xuyên tạc; ‘phản biện những chính sách bất hợp lý của nhà nước’ vốn khinh thường ý kiến nhân dân và chỉ nhắm lợi ích cục bộ; ‘tổ chức trao đổi, đối thoại với các cấp chính quyền về tự do báo chí và quản lý xã hội’, vì đó là nghĩa vụ và quyền lợi chính đáng của nhân dân; ‘hỗ trợ về tinh thần và vật chất, hoạt động tương thân tương ái giữa các hội viên’, để nhà báo khỏi vì miếng cơm manh áo hay phục tùng sợ hãi mà trở thành công cụ trong tay nhà cầm quyền; ‘lên tiếng và có hành động cần thiết để bảo vệ những người làm báo vì tiến bộ xã hội, nhưng bị sách nhiễu, bắt bớ, tù đày, khủng bố’, vì đây là mối ô nhục của đất nước và là mầm suy thoái của xã hội; ‘đấu tranh yêu cầu nhà cầm quyền hủy bỏ những điều luật mơ hồ của Bộ luật Hình sự được dùng để áp chế tự do báo chí’, vì đây là sự chà đạp trắng trợn quyền được biết và được nói sự thật của quốc dân; ‘thu hút và đào tạo cây viết trẻ nhằm đóng góp cho nền báo chí chuyên nghiệp Việt Nam trong tương lai’, vì hiện tại, với ‘nền báo chí cách mạng’, lương tâm đại đa số nhà báo quốc doanh bị lu mờ và khả năng chuyên môn của họ chẳng còn phục vụ chính nghĩa (...) Chúng tôi biết rằng nhà cầm quyền ưa độc tài, sinh gian trá và chuộng bạo lực này đang tìm cách dùng các luật lệ bất công vô lý của họ để phi pháp hóa sự xuất hiện của Quý Hội, dùng lực lượng phóng viên công cụ và dư luận viên đầy tớ của họ để vu khống và lăng mạ bản chất của Quý Hội, dùng mạng lưới công an để cầm cán các hoạt động và sách nhiễu, thậm chí bắt bớ các thành viên của Quý Hội. Chúng tôi chúc Quý Hội hãy can đảm tiến bước, vì Sự thật và Công lý đứng về phía chúng ta cũng như Đồng bào và thế giới dân chủ đứng bên cạnh chúng ta”.

Không cần phải chờ lâu, ngay sau khi Hội Nhà báo Độc lập ra đời, người ta đọc được, nghe được những luận điệu, những lời lẽ xuyên tạc bài bản đó đây trên hệ thống truyền thông lề đảng. Cụ thể là hôm Thứ Bảy 05-7, một ngày sau khi bản tuyên bố thành lập hội được công bố, trang mạng có tên trelangblogspot.com đã tung ra một bài viết dài với những ngôn từ báng bổ thô bạo nhắm vào cơ cấu mới mẻ này, đồng thời bôi nhọ những thành phần lãnh đạo trong hội.

Nhưng “chớ sửa mặc chớ, đoàn lũ hành vẫn vững tâm đi tới”. Bằng vào bề dày của những người đã có quá nhiều kinh nghiệm về tính không tương, tàn độc, bất nhân, vô tổ quốc của cộng sản chủ nghĩa³ và với sự hưởng ứng nồng nhiệt của đồng bào trong và ngoài nước, ban lãnh đạo tiên khởi của Hội sẽ có thừa ý chí và nghị lực để vượt qua mọi gian khó, thử thách để hoàn thành sứ mạng.

Gió đã đổi chiều.

³ Hai Bloggers Nguyễn Tường Thụy, Ngô Huệ Đăng từng được độc giả trong và ngoài nước biết tới qua những bài viết đấu tranh trên mạng. TS Phạm Chí Dũng, người tiên phong đáp ứng lời kêu gọi của ông Lê Hiếu Đằng công khai xé thẻ đảng và từ đây đã trở thành mũi nhọn chống chế độ. Nhà báo, tu sĩ Lê Ngọc Thanh, linh hồn của đội ngũ phóng viên trẻ thuộc DCCT từ Bắc chí Nam, mà một số hiện đang bị CS cầm tù. Nhà thơ Bùi Minh Quốc, từ những thập niên cuối thế kỷ trước đã có những bài thơ bóc lừa đánh vào trung tâm quyền lực của đảng CS. Trong bài “Những Ngày Thường Đã Cháy Lên” của ông xuất hiện trên tạp chí Đất Quảng ngày nào, người ta đọc được những câu: “Không có ai / Có thể ngẩng nhìn trời / Bình tâm mỗi sáng / Khi những thằng đều còn nằm trong đảng! (...) Xương máu các người nhào nên đất nước / Từ dưới mồ trùng mắt nhìn lên / Hỡi: / Ai đổ máu xương cho đảng vằm quyền? (...) Ôi khí trời mỗi ngày ta thờ / Bị ô nhiễm bởi bao lời dối trá! / Phôi ta nắm rồi! / Ta đâu có làm sao! / Nhưng lũ trẻ... trời ơi lũ trẻ! / Chúng lớn lên sẽ hít thở thế nào?! / Khi dối trá vẫn chòng lên dối trá!”

Đồng bào trong nước, nhất là giới trẻ, đã bước qua sự sợ hãi thường tình. Qua những link video, người ta thấy tận mắt, nghe tận tai những lời lăng mạ công khai cất lên từ những bà mẹ Dân Oan, những người chị mất em, những người vợ mất chồng nhắm thẳng vào trung tâm cơ chế quyền lực của đảng và nhà nước CSVN. Đặc biệt sau ngày Bắc Kinh điều giàn khoan HD 981 vào vùng biển thuộc đặc quyền kinh tế của ta, tập đoàn thống trị Hà Nội đã lộ nguyên hình là bọn tay sai bán nước, hèn với giặc, ác với dân. Và nhạc bản Kinh Giàn Khoan của người tù xuyên thế kỷ Nguyễn Hữu Cầu từng đêm vang lên khắp nước, vọng ra hải ngoại và thấu tận trời xanh.

Tiếng nói của bóng tối, của phương gian trá sẽ phải câm lặng để cho những tiếng nói của ánh sáng, của sự thật cất lên.

Với sự ra đời của Hội Nhà báo Độc lập, một xu thế không thể đảo ngược: quyền tự do của 90 triệu đồng bào ta phải được từng người nuôi dưỡng và bảo vệ.

Nam California, ngày 08-7-2014